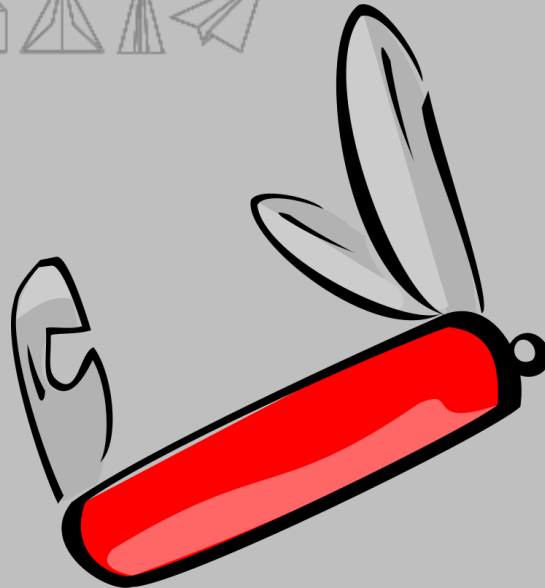

COOPST...RTER

Εγχειρίδιο του CoopStarter (1)
4η ενότητα Συνεταιριστικές Αξίες και Αρχές
(Ελληνική εισφορά)

CoopStarter 2.0
Intellectual output 4

Εργαλεία mentoring
πρεσβευτών συνεταιρισμών
και συνεταιριστών

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

PROJECT

Όνομασία	CoopStarter 2.0
Συντονιστής	Cooperatives Europe
Erasmus + project	2017-1-BE01-KA202-024764
Έναρξη project	01 Σεπτεμβρίου 2017
Διάρκεια	36 μήνες
Ιστοσελίδα	www.starter.coop
Στα ελληνικά	www.diktio-kapa.dos.gr/starter.coop/wp
E-mail	l.cousin@coopseurope.coop

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ

Αριθμός	ΙΟ4
Υπεύθυνος έργου	ΚΑΡΑ Network (Ελληνική εισφορά)

Ελεύθερη χρήση με αναφορά της πηγής

Συνεταιριστικές Αξίες
και Αρχές

Περιεχόμενα

4η ενότητα Συνεταιριστικές Αξίες και Αρχές	5
Συνεταιριστική Ταυτότητα	5
Διεθνής ορισμός, η διπλή φύση των συνεταιρισμών.....	5
Συνεταιριστική εκπαίδευση. Το κλειδί της επιτυχίας.....	7
Διεθνείς Συνεταιριστικές Αξίες.....	8
Διεθνείς Συνεταιριστικές Αρχές	8

4η ενότητα

Συνεταιριστικές Αξίες και Αρχές

Συνεταιριστική Ταυτότητα

Διεθνής ορισμός, η διπλή φύση των συνεταιρισμών

Δήλωση της συνεταιριστικής ταυτότητας των συνεταιριστικών επιχειρήσεων η οποία υιοθετήθηκε στο συνέδριο της Διεθνούς Συνεταιριστικής Συμμαχίας, (I.C.A.) που έγινε το 1995 στο Μάντσεστερ του Ηνωμένου Βασιλείου και περιλαμβάνει τον ορισμό της

συνεταιριστικής επιχείρησης.

“Συνεταιρισμός είναι μια αυτόνομη ένωση προσώπων η οποία συγκροτείται εθελοντικά για την αντιμετώπιση των κοινών οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών αναγκών και επιδιώξεών τους μέσω μιας από κοινού ιδιόκτητης και δημοκρατικά ελεγχόμενης επιχείρησης”

Ένωση προσώπων (Σωματείο)

«Συνεταιρισμός είναι μια αυτόνομη (αναφορά στην 4η αρχή) ένωση προσώπων, η οποία συγκροτείται εθελοντικά (αναφορά στην 1η αρχή) για την αντιμετώπιση των κοινών οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών αναγκών και επιδιώξεών τους μέσω μιας από κοινού ιδιόκτητης (αναφορά στην 3η αρχή) και δημοκρατικά ελεγχόμενης επιχείρησης (αναφορά στην 2η αρχή)»,

**Κοινού ιδιόκτητη και δημοκρατικά
ελεγχόμενη επιχείρηση**

Ένας συνεταιρισμός είναι ένωση προσώπων (Σωματείο) και ταυτόχρονα επιχείρηση.

Το ζητούμενο είναι η κατάλληλη ισορροπία μεταξύ της ενωσιακής του και της επιχειρηματικής του φύσης ώστε να επιτύχει τον σκοπό του και να είναι βιώσιμος.

Επιχείρηση

Ένωση Προσώπων
(Σωματείο)

Σκοπός της συνεταιριστικής εκπαίδευσης για την εκκίνηση συνεταιρισμών είναι η διασαφήνιση ποτέ ο συνεταιρισμός λειτουργεί ως ένωση προσώπων (Σωματείο) για να καλύψει τις ανάγκες των μελών του και πότε ως επιχείρηση ώστε να εξασφαλίσει τους απαραίτητους πόρους για να καλύψει τις ανάγκες των μελών του.

Οδηγός σε αυτό είναι οι συνεταιριστικές αρχές ως τρόπος κατάκτησης των συνεταιριστικών αξιών

Συνεταιριστική εκπαίδευση. Το κλειδί της επιτυχίας

Οι σύγχρονοι συνεταιρισμοί τηρούν την παράδοση του πρώτου σύγχρονου συνεταιρισμού του Rochdale, ο οποίος αφιέρωνε το 3% του πλεονάσματός του στην συνεταιριστική εκπαίδευση.

Χώρες οι οποίες φημίζονται για την έντονη συνεταιριστική τους δράση, όπως η Φιλανδία (62% του πληθυσμού της ως μέλη συνεταιρισμών), η Σουηδία, ο Καναδάς (40% μέλη συνεταιρισμών), αλλά και η Ισπανία, διαπρέπουν στην ενημέρωση, στην εκπαίδευση για τους συνεταιρισμούς και στα Κέντρα Υποστήριξης Συνεταιριστικών Επιχειρήσεων

Η συνεταιριστική εκπαίδευση καλύπτει:

- την ιστορική εξέλιξη
- την φιλοσοφία και τους σκοπούς
- τον τρόπο οργάνωσης και διαχείρισης των συνεταιρισμών

Από απόψεως περιεχομένου, η συνεταιριστική εκπαίδευση κινείται σε δύο παράλληλους άξονες. Στον ένα άξονα κινείται η ιδεολογική εκπαίδευση και στον άλλο άξονα η οικονομοτεχνική εκπαίδευση.

(Σημείωση: Στο Βιβλίο Θεωρητικές Σημειώσεις (2) του εγχειριδίου υπάρχουν αναλυτικές πληροφορίες και ενημέρωση για τα θέματα (ιστορική εξέλιξη, φιλοσοφία, σκοποί, οργάνωση, διαχείριση, κεφάλαιο 2,3,5)

Ιδεολογική Συνεταιριστική Εκπαίδευση: Τα συνεταιριστικά κινήματα αποτελούν στην ουσία τους κοινωνικά ρεύματα και κατά συνέπεια βασίζουν την ύπαρξη τους στη δική τους συγκεκριμένη ιδεολογική πλατφόρμα. Η ιδεολογική πλατφόρμα καθορίζεται από τις Συνεταιριστικές Αξίες και τις Συνεταιριστικές Αρχές, οι οποίες συνθέτουν την ταυτότητα των συνεταιριστικών εταιρειών. Συνεπώς το επίκεντρο της ιδεολογικής συνεταιριστικής εκπαίδευσης είναι οι Συνεταιριστικές Αξίες, οι Συνεταιριστικές Αρχές και τα απορρέοντα από

αυτές θέματα συναφούς περιεχομένου. Συνοπτικά, η ιδεολογική συνεργατική εκπαίδευση εστιάζεται στα πιο κάτω θέματα:

Η ιδεολογική εκπαίδευση ακολουθεί οριζόντια και κάθετη πορεία. Οριζόντια απευθύνεται στα μέλη των συνεταιριστικών εταιρειών και στο ευρύτερο κοινωνικό σύνολο και κάθετα στο διοικητικό συμβούλιο και την υπαλληλική πυραμίδα.

Οικονομοτεχνική ή Τεχνοκρατική Συνεταιριστική Εκπαίδευση: Η Οικονομοτεχνική Συνεταιριστική Εκπαίδευση έχει σκοπό να βελτιώσει το γνωσιολογικό υπόβαθρο του ατόμου και τις επαγγελματικές του δυνατότητες με την καλύτερη χρησιμοποίηση των κανόνων της οικονομικής επιστήμης, τη γνώση και εφαρμογή της σύγχρονης τεχνολογίας, την απόκτηση δεξιοτήτων για εφαρμογή σύγχρονων μεθόδων διεύθυνσης και διοίκησης κ.λπ.

Διεθνείς Συνεταιριστικές Αξίες

Σύμφωνα με την συνεταιριστική ιδεολογία οι συνεταιριστικές αρχές είναι ο δρόμος για να κατακτηθούν οι κοινωνικές αξίες της αυτοβοήθειας,
της αυτοευθύνης,
της δημοκρατίας,
της ισότητας,
της δικαιοσύνης,
της αλληλεγγύης

και οι ηθικές αξίες της τιμιότητας,

της ειλικρίνειας,
της κοινωνικής ευθύνης
και της μέριμνας για τους συνανθρώπους.

Διεθνείς Συνεταιριστικές Αρχές

1η αρχή: Εθελοντική και ανοικτή ένταξη μέλους

Οι συνεταιρισμοί είναι εθελοντικές οργανώσεις, ανοικτές σε όλους τους ανθρώπους που είναι σε θέση να χρησιμοποιήσουν τις υπηρεσίες τους

και πρόθυμοι να αποδεχτούν τις ευθύνες της συμμετοχής τους ως μέλη, δίχως καμία διάκριση φύλου, κοινωνική, φυλετική, πολιτική ή θρησκευτική.

2η αρχή: Δημοκρατικός έλεγχος των μελών (Διοικητικό μοντέλο)

Οι συνεταιρισμοί είναι δημοκρατικές οργανώσεις που ελέγχονται από τα μέλη τους, τα οποία συμμετέχουν ενεργά στον καθορισμό των πολιτικών τους και την λήψη των αποφάσεων. Οι άνδρες και οι γυναίκες που υπηρετούν ως εκλεγμένοι αντιπρόσωποι είναι υπόλογοι έναντι των μελών. Στους πρωτοβάθμιους συνεταιρισμούς η ψήφος του κάθε μέλους έχει την ίδια βαρύτητα σύμφωνα με τον κανόνα "ένα μέλος, μια ψήφος", οι συνεταιρισμοί ανωτέρων βαθμίδων οργανώνονται επίσης κατά δημοκρατικό τρόπο.

3η αρχή: Οικονομική συμμετοχή των μελών (Οικονομικό μοντέλο)

Τα μέλη συμβάλλουν ισότιμα στο κεφάλαιο του συνεταιρισμού τους και στον έλεγχό του με δημοκρατικές μεθόδους. Μέρος, τουλάχιστον, αυτού του κεφαλαίου είναι συνήθως η κοινή περιουσία του συνεταιρισμού. Τα μέλη συνήθως λαμβάνουν περιορισμένη αποζημίωση, αν λαμβάνουν, για το κεφάλαιο το οποίο καταβάλλουν ως προϋπόθεση για την συμμετοχή τους. Τα μέλη διαθέτουν τα πλεονάσματα για όλους ή μερικούς από τους ακόλουθους σκοπούς: την ανάπτυξη του συνεταιρισμού τους, πιθανόν για την δημιουργία αποθεματικών, μέρος των οποίων τουλάχιστον θα είναι αδιαίρετο, για την παραχώρηση ωφελημάτων στα μέλη αναλογικά με τις συναλλαγές τους με το συνεταιρισμό και για την προώθηση άλλων δραστηριοτήτων που εγκρίνονται από τα μέλη.

4η αρχή: Αυτονομία και ανεξαρτησία

Οι συνεταιρισμοί είναι αυτόνομες οργανώσεις αυτοβοήθειας που ελέγχονται από τα μέλη τους. Εάν συνάψουν συμφωνίες με άλλους φορείς, συμπεριλαμβανομένων των κυβερνήσεων, ή εάν εξασφαλίσουν κεφάλαιο από εξωτερικές πηγές, θα πρέπει να το πράττουν με όρους οι οποίοι θα διασφαλίζουν τον δημοκρατικό έλεγχο που ασκείται από τα μέλη τους και θα διατηρούν την συνεταιριστική αυτονομία τους.

5η αρχή: Εκπαίδευση, κατάρτιση και πληροφόρηση (Το κλειδί της επιτυχίας)

Οι συνεταιρισμοί παρέχουν εκπαίδευση και κατάρτιση στα μέλη τους, στους εκλεγμένους αντιπροσώπους, στους διευθυντές και στους υπαλλήλους έτσι ώστε να μπορούν να συμβάλουν αποτελεσματικά στην ανάπτυξη των συνεταιρισμών τους. Ενημερώνουν το ευρύ κοινό, ιδιαίτερα τους νέους και τους ηγέτες της κοινής γνώμης, για την φύση και τα οφέλη του συνεργατισμού.

6η αρχή: Συνεργασία μεταξύ των συνεταιρισμών (Το κλειδί της βιωσιμότητας)

Οι συνεταιρισμοί εξυπηρετούν τα μέλη τους περισσότερο αποτελεσματικά και ενδυναμώνουν το συνεταιριστικό κίνημα δουλεύοντας μαζί μέσω των τοπικών, εθνικών, περιφερειακών και διεθνών δομών.

7η αρχή: Μέριμνα για την κοινότητα

Οι Συνεταιρισμοί εργάζονται για την βιώσιμη ανάπτυξη των κοινοτήτων τους μέσω πολιτικών που εγκρίνονται από τα μέλη τους.

Σημείωση 1: Στο Βιβλίο **Θεωρητικές Σημειώσεις (2)** του εγχειριδίου υπάρχουν αναλυτικές πληροφορίες για τις συνεταιριστικές αρχές και αξίες (Τα κύρια χαρακτηριστικά μιας συνεταιριστικής επιχείρησης κεφάλαιο 3)

Σημείωση 2: Για μια πλήρη ανάλυση, Δείτε «Οι Ερμηνευτικές Οδηγίες των Συνεταιριστικών Αρχών» όπως αυτές διαμορφώθηκαν στην παγκόσμια Γενική Συνέλευση της Διεθνούς Συνεταιριστικής Συμμαχίας (ICA). <http://www.diktio-kapa.dos.gr/keimena/ICAGuidanceNotesGR.pdf>

Οι επτά συνεταιριστικές αρχές στην πράξη

	Για την συνεταιριστική επιχείρηση	Για το μέλος συνεταιρισμού
1 ^η	Οι άνθρωποι εντάσσονται ελεύθερα ή φεύγουν από τον συνεταιρισμό	Μπορώ να βρω κοινά συμφέροντα με άλλους, αν είμαι ανοιχτός στις ανάγκες τους και αν συμπεριφέρομαι με τρόπο που τους επιτρέπει να συνεργαστούν μαζί μου.
2 ^η	Η άποψη των μελών ακούγεται	Επειδή έχω ισότιμο λόγο για το τι συμβαίνει, ακούω και εγώ και συζητώ ανοιχτά και ειλικρινά
3 ^η	Τα μέλη ελέγχουν το κεφάλαιο του συνεταιρισμού	Παρακολουθώ από κοντά αυτό που προσπαθούμε να κάνουμε μαζί και οι αποφάσεις που παίρνω καθοδηγούνται από αυτό.
4 ^η	Όλοι μαζί, μπορούμε να εγγυηθούμε την αυτονομία του συνεταιρισμού	Βοηθώ τους άλλους, έτσι ώστε να μπορούν να βοηθήσουν τον εαυτό τους και να με βοηθήσει με τον ίδιο τρόπο, έτσι ώστε μαζί να ελέγχουμε περισσότερο το μέλλον μας.
5 ^η	Μπορείτε να αναπτύξετε τον εαυτό σας	Ενδιαφέρονται να μάθω από τους άλλους γύρω μου ώστε να μπορώ να ακολουθώ καλύτερα τον συνεταιριστικό δρόμο.
6 ^η	Μπορεί να είναι πιο	Ψάχνω ευκαιρίες συνεργασίας με

	επιτυχής με την συνεργασίες με άλλους συνεταιρισμούς που θα μοιραστούν τις γνώσεις τους	άλλους σε κάθε νέα ευκαιρία
7 ^η	Μπορεί να κάνει κάτι για την κοινότητά της, καθώς επιτυγχάνει ως επιχείρηση	Γνωρίζω ότι είμαι μέρος μιας μεγαλύτερης κοινότητας και είμαι αποφασισμένος να κάνω ότι μπορώ να την κάνω καλύτερη

Η δήλωση της συνεταιριστικής ταυτότητας αποτελεί μια σύνοψη των 4 βασικών συνεταιριστικών αρχών

Συνεταιριστική ταυτότητα

Ενωση προσώπων (Σωματείο)

«Συνεταιρισμός είναι μια αυτόνομη (αναφορά στην 4η αρχή) ένωση προσώπων, η οποία συγκροτείται εθελοντικά (αναφορά στην 1η αρχή) για την αντιμετώπιση των κοινών οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών αναγκών και επιδιώξεών τους μέσω μιας από κοινού ιδιόκτητης (αναφορά στην 3η αρχή) και δημοκρατικά ελεγχόμενης επιχείρησης (αναφορά στην 2η αρχή)».

Κοινού ιδιόκτητη και δημοκρατικά ελεγχόμενη επιχείρηση

Συνεταιριστική
Εκπαίδευση

Συνεργασία
μεταξύ των
συνεταιρισμών

Οι τέσσερις πρώτες συνεταιριστικές αρχές όπως αυτές περιέχονται στην δήλωση για την συνεταιριστική ταυτότητα, μια ταυτότητα η οποία στηρίζεται στην συνεταιριστική εκπαίδευση και την συνεργασία μεταξύ των συνεταιρισμών